

6-кейс баёни

Ҳалоллик хотиржамлик гарови.

Ҳикоят: Шундоқ эшитдимки, бир кишини қўйлари бағоят кўп эди. У ҳар куни қўйларини соғиб, ҳар на ҳосил бўлгон сутни қўй эгасининг олдига келтурур эрди. Қўй эгаси ул сутга ярим ҳисса сув қўшиб, чўпонга сотғил деб берур эрди. Чўпон унга бундоқ насиҳат берур эрди: “Ей хўжа, мусурмонларга хиёнат қилмағилки, ўзингга зарар еткарурсан”. Ул киши чўпоннинг насиҳатини эшитмади ва ул ишни қилур эрди.

Бир кеча баҳор вақтида чўпон қўйларни осойиши учун бир сел оқадигон паст жойга қўймиш ва ўзи баланд жойга чикиб уйкуга бормиш эрди. Иттифоқо кўп ёмғир ёғиб, сел оқиб келиб қўйларни оқизиб кетди ва барча қўйлар ҳалок бўлди. Сўнгра чўпон шаҳарга келди. Қўй эгаси унга деди: “Бугун нима учун сут келтурмадинг?”

Кейс саволлари:

1. Қўй эгаси берган саволга чўпон фандай жавоб беради?
2. Чўпоннинг хатти-ҳаракатини Сиз қандай баҳолайси?

Талабаларга тавсия этиладиган манбалар:

1. Кайковиснинг “Қобуснома” асарини ўқиб таҳлил этиш.
2. Маънавият: асосий тушунчалар изоҳли луғати. –Т.: Ғафур Ғулом номидаги нашриёт-матбаа ижодий уйи, 2010.
3. Зиёмуҳаммадов Б. Комилликка елтувчи китоб. Т.: Фан ва технологиялар. 2007.

Кейс таҳлили:

Ҳикоятда қуйидаги ғоялар илгари сурилмоқда молингга ўзгаларнинг моли деб қарагин, ўзгаларнинг молини ўз молингдан ҳам афзалроқ, зиёдроқ деб билгин, омонатга ҳеч қачон хиёнат қилмагин, бу ишинг ҳеч қачон сенга фойда келтирмайди.

Агар тўғри бўлсанг эл назарига тушасан, халқ сени иззат ҳурмат қилади. Нопоклик, ўзгалар молига хиёнат қилиш шармандаликка олиб келади ва эл орасида бош кўтаролмай қолишингга сабаб бўлади.

Талабалар учун кўрсатмалар:

1. Кейс моҳиятини етарлича англаб олинг.
2. Муаммонинг самарали ечимини ифодаловчи калит сўзларни ажратиб олинг.
4. Ажратиб олинган калит сўзларни воқеага нисбатан ўрнини асослашга уринг.
5. Ечимни баён этинг.

Кейсни ечиш жараёни:

1. Талаба кейс моҳиятини ўрганиб чиқишади, шериги (жуфтликда), гуруҳдошлари (кичик гуруҳларда) ёки жамоадошлари (жамоада) билан муҳокама қилади.

2. Талаба шериги (жуфтликда), гуруҳдошлари (кичик гуруҳларда) ёки жамоадошлари (жамоада) билан муҳокама қилган ҳолда муаммонинг самарали ечими ҳисобланган маънавий-ахлоқий тарбия мезонларини аниқлайди.

3. Талаба (жуфтлик, кичик гуруҳ, жамоа) ечимни ажратиб олинган маънавий-ахлоқий тарбия мезонларини асосида баён этади.

4. Ечим индивидуал, кичик гуруҳлар ёки жамоа иштирокида муҳокама қилинади.

Ўқитувчининг ечими

Чўпон деди: “Ей хўжа, мен сенга неча бор:

“Сутга сув қўшмағил, охирини ўйлағил”,-дедим. Лекин менинг сўзимни ҳаргиз эшитмадинг. Охири сутга қўшгон сувларинг ҳаммаси егилиб, ўтган кеча бир сел бўлиб шундай оқдики, ҳамма қўйларни оқизиб кетди”.

Бас, эй фарзанд хиёнатдин қочғилки, ҳар киши бир мартаба хиёнат қилса, унга ҳеч одам асло эътимод қилмас. Ростликни пеша қилки, норостлик улуг қароқчиликдур. Олмоқ ва сотмоқда мулойим бўлғил ва кишига ваъда қилмағил, агар ваъда қилсанг хилоф этмағил. Олғувчи одамга ёлғон сўз демағил ва агар сўз десанг, рост сўзни айтғил... Муамалада олмоқ ва бермоқ ҳужжатига огоҳ бўлғил, ҳужжат бермоқ тиласанг, токи аввал ҳақни қўлга олмагунча ҳужжатни қўлдин бермағил”¹ - деб жавоб қайтаради.